

ת"פ (תל אביב) 59406-08-24 - מדינת ישראל נ' יעקב יקיר בזרגנוב

ת"פ (תל-אביב-יפו) 59406-08-24 - מדינת ישראל נ' יעקב יקיר בזרגנובשלום תל-אביב-יפו

ת"פ (תל-אביב-יפו) 59406-08-24

מדינת ישראל

תביעות פלילי- ת"א

נ ג ד

יעקב יקיר בזרגנוב

בית משפט השלום בתל-אביב-יפו -יפו

[10.12.2024]

כבוד השופטת ענת יהב

ע"י ב"כ עוה"ד גלאון קפלנסקי

החלטה

לפניי בקשה לביטול כתב האישום מחמת אי קיום הליך היידוע והשימוע, בהתאם לסעיף 60 לחוק סדר הדין הפלילי

[נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "החסד"פ";).

א. עובדות כתב האישום

כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של החזקה/שימוש בסמים שלא לצריכה עצמית לפי סעיף 7(א)

ו-7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש) התשל"ג-1973. בהתאם לעובדות כתב האישום, ביום

23.3.2023 בשעה 21:20 לערך, ברחוב הקשת 18 בתל אביב, החזיק הנאשם בסם מסוכן מסוג קנאביס במשקל

נטו של 89.98 גרם, וכן בשתי יחידות סם מסוכן מסוג DELTA9TETRAHYDROCANNABINOLזאת שלא לצריכה

עצמית וללא היתר כדין או רישיון מאת המנהל.

ב. טיעוני הצדדים

1. ב"כ הנאשם, הגיש בקשה מפורטת, עליה הרחיב בטיעונו בדיון בבית המשפט וטען, כי נפל פגם בהתנהלות המאשימה כאשר מכתב היידוע נשלח לכתובת בית הוריו, בה לא התגורר במועד הרלוונטי. כתוצאה מכך, המכתב הגיע ליעדו והובא לידיעת הנאשם מספר שבועות לאחר שנשלח לנאשם. עוד טען ב"כ הנאשם כי הנאשם לא שקט על שמריו ופנה למאשימה באמצעות מייצגו בכדי לקבל את חומרי החקירה הנדרשים לעריכת השימוע במספר דרכים שונות, ואף דאג להעביר את בקשתו במסירה אישית למשרדי המאשימה ביום 20.8.2024 (הוגשה אסמכתא לכך) אולם, בטרם התקבלה תשובת המאשימה, כבר ביום 25.8.2024 הוגש כתב האישום כנגד הנאשם. עוד הוסיף, כי לאחר קבלת תגובת המאשימה, לאחר הגשת כתב האישום, השיבה, כי על אף שבקשת ב"כ הנאשם התקבלה במשרדי המאשימה ביום 20.8.2024, הרי שבקשה זו לא הועברה ליחידת התביעות המטפלת בתיק עד ליום 26.8.2024, דהיינו, לאחר מועד הגשת כתב האישום. לטענת ב"כ הנאשם, התנהלות המאשימה, שפגעה בזכותו של הנאשם ליידוע ושימוע, אינה מתיישבת עם הנחיות פרקליט המדינה מס' 14.21 בעניין הליכי יידוע ושימוע בהליכים פליליים (להלן: "הנחיית פרקליט המדינה"). לאור האמור, ביקש ב"כ הנאשם להורות על ביטול כתב האישום לצורך ביצוע שימוע.
2. ב"כ המאשימה, טענה בתגובה בכתב והחזיקה על כך בדיון, כי מכתב היידוע נשלח לנאשם בדואר רשום ביום 11.7.2024 ועד למועד הגשת כתב האישום, לא נמצא בידי התובע המטפל בתיק בקשה להימנע מהגשתו. לכן ולאחר שעברו 45 ימים ממועד שליחת מכתב היידוע לנאשם, הוגש כתב האישום במועד האמור. עוד טענה המאשימה כי כאשר מכתב היידוע נשלח לכתובתו של הנאשם הרשומה במשרד הפנים במועד הרלוונטי, בהתאם להוראות סעיף 60א(ג) לחסד"פ, אזי על פי החוק, ניתן לראות בהודעה זו שנשלחה בדואר רשום לכתובת הידועה במשרד הפנים כאילו הומצאה כדיון. לטענת המאשימה, ב"כ הנאשם לא הציג כל אסמכתא לכך שכתובתו הרשומה של הנאשם אינה הכתובת הידועה לצורך משלוח ההודעה. משכך, טענה המאשימה, כי עמדה בחובה המוטלת עליה והגישה את כתב האישום כדיון ולכן פעלה על פי סמכותה ובהתאם להוראות החוק.
3. בדיון שהתקיים ביום 27.11.24, חזר הסנגור על טיעונו, והדגיש שהנאשם נעדר עבר פלילי, נמצא בתהליך של קבלת ויזה לארה"ב ופנה אליו לייצוג מיד כשקיבל את מכתב היידוע. המאשימה חזרה על תגובתה לפיה פעלה כדיון כאשר כתב האישום הוגש בחלוף המועד הקבוע בחוק.
- ג. דיון והכרעה:
4. בין הצדדים אין מחלוקת בנוגע להשתלשלות ההליך כפי שיפורט להלן: ביום 11.7.24 שלחה המאשימה מכתב יידוע בדואר רשום לכתובת הרשומה במשרד הפנים. ביום 20.8.24 העביר ב"כ הנאשם בקשה להעתקת חומרי חקירה לצורך הליך שימוע למשרדי המאשימה אך בקשה זו, לא הועברה לידי התובע המטפל בתיק וביום 25.8.24 הוגש כתב האישום כנגד הנאשם.
5. סעיף 149(10) לחסד"פ מעגן את הסמכות להורות על ביטול כתב אישום בשל הפרת חובת יידוע, כאשר זו נובעת מסמכותו של בית המשפט להורות על ביטול כתב אישום אם ניהול ההליך עומד בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית. הוראות סעיף 60א(א) לחסד"פ מעגנות את זכותו של החשוד בפלילים ליידוע ושימוע בפני המאשימה כנגד האפשרות שיוגש כנגדו כתב אישום. בפסיקה נקבע שזכות היידוע והשימוע היא זכות מהותית אשר מגנה על זכויות חשודים ומקנה לחשוד בפלילים הזדמנות לשנות את דעתה של המאשימה. כך, שאילו יתקבלו טענות החשוד אשר הועלו בשימוע, תיחסך מהחשוד הפגיעה הכרוכה באישום הפלילי, ויחסכו גם משאבים ציבוריים הכרוכים בניהול ההליך הפלילי, כך נקבע בע"פ 1053/13 חסן הייכל נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (23.6.2013) (להלן: "עניין הייכל"):

"השימוע נועד לאפשר לחשוד בעבירה מסוג פשע לשטוח את טענותיו לפני הרשות המוסמכת קודם שתחליט אם יש מקום להעמידו לדין. זכות השימוע מגנה על זכויות חשודים, ועשויה לייעל את מלאכת התביעה. ככל שיהא ביד החשוד לשכנע את התביעה שאין להעמידו לדין, תיחסך ממנו הפגיעה האינהרנטית הנלווית לאישום פלילי בעבירה חמורה. כך גם ייחסכו משאבי תביעה ושיפוט הכרוכים בניהולו של הליך פלילי. השימוע עשוי לחדד את המחלוקות בין הנאשם לתביעה ולייעל את ניהול ההליך; הוא אף עשוי לעודד הידברות בין התביעה להגנה בניסיון לגבש עסקת טיעון. מנגד, השימוע עלול לסרב את עבודת התביעה ולדחות את פתיחתו של ההליך הפלילי. כדי שיגשים את תכליותיו באופן מיטבי, יש לקיים את השימוע מראש. זהו הכלל, וככל שאין טעמים לסתור, מן הראוי להקפיד עליו"
עוד צוין בהקשר זה כי:

"תכליתו של השימוע - מתן הזדמנות לחשוד להניא את הרשות התובעת מלהגיש כתב אישום בשל אינטרס ציבורי או בשל טעות שנפלה בייחוס האישום, וזאת מתוך תפיסה כי היכולת לשנות את דעתה של הרשות התובעת היא חשובה שכן עצם קיומו של ההליך הפלילי, הוא כשלעצמו, מסב פגיעה משמעותית לאדם" (בג"ץ 7342/16 יפתח נוטמן נ' עו"ד נאוה טולדנו, פסקה 9 (13.3.2017)).

6. בעניין מסירתו של מכתב היידוע כדין, המאשימה צירפה אישור משלוח מטעם דואר ישראל, לפיו מכתב היידוע נשלח לנאשם ביום 11.7.2024 למען שממוקם ברחוב ירושלים 13, בת ים, וטענה, כי בהתאם להוראות סעיף 60א(ג) לחסד"פ גם אם קיימת מחלוקת בדבר הכתובת הידועה למאשימה, אשר לטענת ב"כ הנאשם אינה כתובתו העדכנית של הנאשם, החוק אינו מחייב את המאשימה לשלוח את המכתב לכתובת בה מתגורר החשוד בפועל, אלא לכתובת הידועה לה ומוצהרת במשרד הפנים, וכאשר נשלחה הודעה לנאשם בדואר רשום, רואים אותה כאילו הומצאה כדין גם בלא חתימה על אישור מסירה. בכך כמובן, הצדק עם המאשימה. החוק אינו דורש קיומו של אישור מסירה ודי במשלוח דואר רשום לכתובת "הידועה". בכך, הקל המחוקק עם רשויות התביעה אך יחד עם זאת, בפסיקה נקבע כי יש לפרש דרישה זו באופן מהותי שיגשים את תכלית החוק (ראו עניין היכל). עדיין, מבחינת המאשימה, ביצעה את דרישת החוק בשליחת מכתב היידוע לכתובת אשר הייתה ידועה לה ממשרד הפנים ולכן, מילאה את דרישת הסעיף. אך לטעמי אין די בכך, שכן כפי שפורט לעיל הזכות הינה זכות מהותית ויש לבחון עובדות נוספות במארג המקרה שמגיע לפני בית המשפט.

7. לעניין בקשת ב"כ הנאשם לקיום שימוע; בקשתו להעתקת חומרי חקירה לצורך הליך שימוע התקבלה במשרדי המאשימה ביום 20.8.2024, כך עולה ממסמך שהגיש הסנגור, עליה חותמת "נתקבל" של תביעות תל אביב. אלא, שעל אף כך, מסתבר, שהמאשימה לא העבירה בקשה זו לגורמים המטפלים בתיק, אשר יכלו (ונראה כי כך היו עושים), לעכב את הגשת כתב האישום ולערוך את הליך השימוע כפי שנדרש ממנה לעשות בעניינו של הנאשם בטרם הגשת כתב האישום. אלא שבהיעדר ידיעה זו ובטרם השיבה המאשימה לבקשת ב"כ הנאשם, הגישה את כתב האישום ביום 25.8.2024. טענת המאשימה לפיה המתינה את הזמן הנחוץ ולאחר מכן הגישה כתב אישום אינה יכולה לעמוד כאשר מכתב לביצוע שימוע מצוי ממש פיזית במשרדי המאשימה ואינו מועבר לטיפול ויש בו כדי להבהיר ולהצהיר כי הנאשם מתכוון לממש את זכותו זו עד תום. התנהלות זו של המאשימה פוגעת ביכולתו של הנאשם לממש את זכויותיו בהליך הפלילי. יפים לעניין זה הם דברי בית המשפט העליון ברע"פ 7052/18 מדינת ישראל נ' רפי רותם, פסקה 7 לפסק דינו של השופט אלרון (5.5.2020):

"מטבע הדברים, מצוי הנאשם בנחיתות משמעותית מול רשויות התביעה, אשר עלולה להקשות עליו להגן על זכויותיו. פערי כוחות אלה, לצד החשש מפגיעה בזכויותיו של הנאשם שלא לצורך, הם שעמדו בין היתר בבסיס ההצעה לעיגון דוקטרינת ההגנה מן הצדק בחוק סדר הדין הפלילי - והם שמחייבים כי דווקא במסגרת ההליך הפלילי, יעמדו במקרים המתאימים בפני בית המשפט כלים מגוונים להפעלת ביקורת שיפוטית על החלטות הרשויות" ועוד נקבע בנושא זה בבג"ץ 8066/18 אייל משיח נ' פרקליטות מדינה, בפסקאות 8 ו-14 (22.1.2019) כי: "החלטות התביעה אינן חסינות מביקורת שיפוטית, לרבות החלטות מנהליות המתקבלות במסגרת ניהול ההליך הפלילי [...]. ראוי להקפיד הקפדה יתרה על זכות השימוע המוקנית בסעיף 60א לחוק סדר הדין הפלילי. אפשר אף להבין את תחושתו של העותר, שחזר והפנה להשמעת טענותיו בפני אותה יחידה של הפרקליטות, שלא הקפידה לכאורה במידה הנדרשת על זכותו זו בשלב קודם".

8. לכך יש להוסיף, כי העבירה המיוחסת לנאשם היא אמנם עבירת פשע אך מדובר בנסיבות ביצוע, שאינן ברף הגבוה שכן הנאשם החזיק בסם מסוג קנאביס במשקל של 89.98 גרם ובשתי יחידות של סם מסוד דלתא 9.

9. עיינתי בהחלטות שהוגשו ע"י ב"כ ההגנה, אשר ברובם מדברים בפסקי דין של בית משפט שלום בהם התקבלה בקשה לביטול כתב אישום על בסיס אי עריכת הליך שימוע. עניינם שם שונה מהמקרה שבפניי, כך למשל, עניין ת"פ (מחוזי ת"א) 4043-06-18 מדינת ישראל נ' משיח ואח', עליו היה ערעור לבית המשפט העליון שלא הוזכר, שלושת הנאשמים היו בהליכי מעצר שקדמו להגשת כתב האישום; בעניין ת"פ 9144-10-23 מדינת ישראל נ' דרויש, מכתב היידוע נשלח לכתובת חלקית ואינה מדויקת של הנאשם; בעניין ת"פ 15352-06-14 מדינת ישראל נ' מונסון, נשלחו לנאשם בעל צרכים מיוחדים שני מכתבי יידוע לשתי כתובות שונות. ד. סוף דבר

10. לאחר ששמעתי את טענות הצדדים, ולאחר ששקלתי את חומרת ההפרה, ושוכנעתי שלא ניתן לרפא את הפגם באמצעות שימוע בדיעבד. מצאתי לנכון לקבל את בקשת ההגנה ולהורות על ביטולו של כתב האישום בטרם הקראה מכוח סמכותי הקבועה בסעיף 149(10) וסעיף 150 לחסד"פ. ככל שהתביעה מתכוונת להמשיך בהליך זה, תזמן את הסנגור למשרדה לעריכת שימוע, בלב פתוח ובנפש חפצה.

סוף דבר, כתב האישום מבוטל.

המזכירות תסגור את התיק.

ניתן היום, ט' כסלו תשפ"ה, 10 דצמבר 2024, במעמד הצדדים.